EUROOPA ÜHENDUSTE KOMISJON

Brüssel 30.11.2006
KOM(2006) 748 lõplik

2006/0249 (COD)

Ettepanek:

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU DIREKTIIV

nõukogu 26. juuli 1971. aasta direktiivi 71/304/EMÜ (riiklike ehitustöölepingutega seotud teenuste osutamise vabadust ning esinduste ja filiaalide kaudu tegutsevate tööettevõtjatega riiklike ehitustöölepingute sõlmimist käsitlevate piirangute kaotamise kohta) kehtetuks tunnistamise kohta

(komisjoni esitatud)

SELETUSKIRI

1) ETTEPANEKU TAUST

• Ettepaneku põhjused ja eesmärgid

Käesoleva ettepaneku eesmärk on toetada ühenduse õigustiku lihtsustamist, tunnistades kehtetuks aegunud direktiivi.

• Üldine taust

Pärast teatise vastuvõtmist ühenduse õigustiku ajakohastamise ja lihtsustamise kohta[1] on komisjon hakanud õigustikku senisest aktiivsemalt läbi vaatama, et välja selgitada, kas aegunud õigusakte on võimalik lihtsustamise huvides kehtetuks tunnistada. Üheks sellega seoses läbivaadatud õigusaktiks on nõukogu 26. juuli 1971. aasta direktiiv 71/304/EMÜ riiklike ehitustöölepingutega seotud teenuste osutamise vabadust ning esinduste ja filiaalide kaudu tegutsevate tööettevõtjatega riiklike ehitustöölepingute sõlmimist käsitlevate piirangute kaotamise kohta.[2]

Direktiiviga 71/304/EMÜ, mida kohaldatakse ainult riiklike ehitustööde valdkonnas,[3] kohustatakse liikmesriike kaotama piirangud, „…mis käsitlevad õigust sõlmida, saada või täita riiklikke ehitustöölepinguid või osaleda sellistes lepingutes riigi, piirkondlike või kohalike omavalitsuste või avalik-õiguslike juriidiliste isikute nimel“. Kõnealuste piirangute kaotamine on otseselt või esinduste või filiaalide vahendusel teenuseosutajatena tegutsevate majandusettevõtjate huvides. Lisaks kaotatavate piirangute loetlemisele tuuakse direktiivis mitmeid näiteid, nagu sätted, millega kehtestatakse, et isikud, kellega on sõlmitud riiklik ehitustööleping või avalike teenuste või riiklike ehitustööde kontsessioonileping, on alltöövõtjate valikul kohustatud tegutsema diskrimineerivalt,[4] või näited diskrimineerivatest tehnilistest tingimustest. Samuti paneb direktiiv liikmesriikidele kohustuse tagada, et mitteriiklikel ettevõtjatel oleks samaväärne juurdepääs riigi kodanikele pakutavatele krediitidele, abidele ja toetustele ning et mitteriiklikel ettevõtetel „on piiranguteta ja igal juhul riigi kodanikega ühesugustel tingimustel juurdepääs riigi kontrolli all olevatele tarnerajatistele, mida nad vajavad lepingu täitmiseks”.[5]

Käesoleval direktiivil on seega kaks osa: esimene neist hõlmab riigihankemenetlusi, mis hetkel on käsitletud direktiivides 2004/18 ja 2004/17[6] ja teine hõlmab mittediskrimineerivat juurdepääsu ehitustöödele üldiselt ning selle eesmärk on tagada EÜ asutamislepingu artiklite 43 ja 49 otsene kohaldamine pakkumismenetlusele eelnevalt ja järgnevalt.

---

1 KOM(2003) 71 lõplik, 11.2.2003

2 EÜT L 185, 16.8.1971.

3 Mõningate direktiivi artikli 2 lõikes 2 loetletud eranditega.

4 Artikli 3 lõike 1 punkt a.

5 Artikli 3 lõike 2 punkt b.

6 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 31. märtsi 2004. aasta direktiiv 2004/17/EÜ, millega kooskõlastatakse vee-, energeetika-, transpordi- ja postiteenuste sektoris tegutsevate ostjate hankemenetlused ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu 31. märtsi 2004. aasta direktiiv 2004/18/EÜ ehitustööde riigihankelepingute, asjade riigihankelepingute ja teenuste riigihankelepingute sõlmimise korra kooskõlastamise kohta (ELT L 134, 30.4.2004, vastavalt lk 1 ja lk 114).

Direktiivi esimese osaga sätestatu on kaetud 1971. aasta direktiivile järgnevate riigihankeid käsitlevate õigusaktidega, millest viimased on direktiivid 2004/17/EÜ ja 2004/18/EÜ.

Teise osa kohta tuleb märkida, et direktiivi 71/304/EMÜ jõustumise järgselt on Euroopa Kohtu praktika teenuste osutamise vabaduse osas märkimisväärselt edasi arenenud.[7] Nii on ilmne, et EÜ asutamislepingu artikliga 49 keelatakse meetmed, mida kohaldatakse eristamata ja mis võivad takistada teenuste osutamise vabaduse realiseerimist.[8] Seejuures on asutamislepingu artikli 49 kohaldamisala laiem kui direktiivi 71/304/EMÜ oma.

Seega võib sellest järeldada, et direktiiv 71/304/EMÜ on muutunud sisutühiseks ning selle võib tunnistada kehtetuks, ilma et sellega piirataks majandusettevõtjate õiguseid.

- **Ettepaneku valdkonnas kehtivad õigusnormid**

Lisaks asutamislepingule (eelkõige selle artiklitele 43 ja 49) reguleerivad antud valdkonda veel Euroopa Parlamendi ja nõukogu 31. märtsi 2004. aasta direktiiv 2004/17/EÜ, millega kooskõlastatakse vee-, energeetika-, transpordi- ja postiteenuste sektoris tegutsevate ostjate hankemenetlused[9] ja Euroopa Parlamendi ja nõukogu 31. märtsi 2004. aasta direktiiv 2004/18/EÜ ehitustööde riigihankelepingute, asjade riigihankelepingute ja teenuste riigihankelepingute sõlmimise korra kooskõlastamise kohta.[10]

- **Kooskõla Euroopa Liidu muude põhimõtete ja eesmärkidega**

Ei kohaldata.

2) KONSULTEERIMINE HUVITATUD ISIKUTEGA JA MÕJU HINDAMINE

- **Konsulteerimine huvitatud isikutega**

Ei ole asjakohane, kuivõrd majandusettevõtjate õigused ning ostjate ja tellijate kohustused ei muutu.

- **Ekspertarvamuste kogumine ja kasutamine**

Väliseksperte arvamusi ei olnud vaja kasutada.

---

7 Euroopa Kohtu 25. juuli 1991. aasta otsus kohtuasjas C-76/90: Säger, EKL 1991, lk I-4221, põhjendus 12: „Eeskätt tuleb rõhutada, et asutamislepingu artikkel 59 [hilisem artikkel 49] keelab mitte üksnes teenuseosutaja diskrimineerimise tema kodakondsuse põhjal, vaid samuti ka piirangud, mida kohaldatakse samaväärselt nii riiklikele kui teistest liikmesriikidest pärinevatele teenuseosutajatele, kui need piirangud takistavad või häirivad muul viisil teenuse osutamist teises liikmesriigis, kus teenusepakkuja osutab samalaadseid teenuseid“.

8 Vt ka Euroopa Kohtu 25. juuli 1991. aasta otsus kohtuasjas C-288/89: Gouda, EKL 1991 lk I-4007, põhjendused 12 ja 13.

9 ELT L 134, 30.4.2004, lk 1.

10 ELT L 134, 30.4.2004, lk 114.

- **Mõju hindamine**

Ei ole asjakohane, kuivõrd:

majandusettevõtjate õigused ning ostjate ja tellijate kohustused ei muutu.

3) ETTEPANEKU ÕIGUSLIK KÜLG

- **Kavandatud meetmete kokkuvõte**

Kavandatud direktiiviga tunnistatakse kehtetuks direktiiv 71/304/EMÜ, mis on aegunud seoses riiklikke ehitustöölepinguid käsitleva kohtupraktika ja õigusaktide edasiarenemisega.

- **Õiguslik alus**

Asutamislepingu artikli 47 lõige 2 ning artiklid 55 ja 95.

- **Subsidiaarsuspõhimõte**

Ettepanek seondub valdkonnaga, mis on ühenduse ainupädevuses. Seetõttu subsidiaarsuspõhimõtet ei rakendata.

- **Proportsionaalsuse põhimõte**

Ettepanek on kooskõlas proportsionaalsuse põhimõttega järgmistel põhjustel:

ajaliselt piiritlemata direktiivi ametlik kehtetuks tunnistamine saab toimuda vaid uue õigusakti vastuvõtmise teel,

kehtetuks tunnistamisel puudub finantsmõju.

- **Õigusakti valik**

Kavandatud õigusakt: direktiiv.

Muud õigusaktid ei oleks asjakohased järgmisel põhjustel:

ettepanek põhineb *mutatis mutandis* samadel asutamislepingu sätetel kui kehtetuks tunnistatav direktiiv. Kõnealuse õigusliku aluse tõttu tuleb valida direktiiv.

4) MÕJU EELARVELE

Ettepanek ei mõjuta ühenduse eelarvet.

5) TÄIENDAV TEAVE

- **Lihtsustamine**

Ettepanek hõlmab õigusliku raamistiku lihtsustamist.

Ühenduse õigustikust kaob üleliigne õigusakt.

- **Euroopa Majanduspiirkond**

Käesolev ettepanek on seotud Euroopa Majanduspiirkonna lepinguga hõlmatud valdkonnaga ning seetõttu tuleks seda laiendada Euroopa Majanduspiirkonnale.

2006/0249 (COD)

Ettepanek:

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU DIREKTIIV

nõukogu 26. juuli 1971. aasta direktiivi 71/304/EMÜ (riiklike ehitustöölepingutega seotud teenuste osutamise vabadust ning esinduste ja filiaalide kaudu tegutsevate tööettevõtjatega riiklike ehitustöölepingute sõlmimist käsitlevate piirangute kaotamise kohta) kehtetuks tunnistamise kohta

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Ühenduse asutamislepingut, eriti selle artikli 47 lõiget 2 ning artikleid 55 ja 95,

võttes arvesse komisjoni ettepanekut,[11]

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust,[12]

võttes arvesse Regioonide Komitee arvamust,[13]

toimides asutamislepingu artiklis 251 sätestatud korras,[14]

ning arvestades järgmist:

(1) Teatises ühenduse õigustiku ajakohastamise ja lihtsustamise kohta[15] teavitas komisjon muuhulgas kavatsusest teostada õigustiku läbivaatamist, et selgitada välja, kas õigustikku on võimalik näiteks aegunud õigusaktide kehtetuks tunnistamise teel lihtsustada.

(2) Riigihangete valdkonda käsitlevate erinevate õigusaktide vastuvõtmine, millest viimased on Euroopa Parlamendi ja nõukogu 31. märtsi 2004. aasta direktiiv 2004/17/EÜ, millega kooskõlastatakse vee-, energeetika-, transpordi- ja postiteenuste sektoris tegutsevate ostjate hankemenetlused[16] ja Euroopa Parlamendi ja nõukogu 31. märtsi 2004. aasta direktiiv 2004/18/EÜ ehitustööde riigihankelepingute, asjade riigihankelepingute ja teenuste riigihankelepingute sõlmimise korra kooskõlastamise kohta[17] ning Euroopa Kohtu kohtupraktika areng, eeskätt seoses 25. juuli 1991. aasta

---

11 ELT C […], […], lk […].
12 ELT C […], […], lk […].
13 ELT C […], […], lk […].
14 ELT C […], […], lk […].
15 KOM(2003) 71 lõplik, 11.2.2003
16 ELT L 134, 30.04.2004, lk 1.
17 ELT L 134, 30.04.2004, lk 114.

otsuse kohtuasjas C-76/90, Säger,[18] võimaldab saavutada nõukogu 26. juuli 1971. aasta direktiivi 71/304/EMÜ (riiklike ehitustöölepingutega seotud teenuste osutamise vabadust ning esinduste ja filiaalide kaudu tegutsevate tööettevõtjatega riiklike ehitustöölepingute sõlmimist käsitlevate piirangute kaotamise kohta)[19] sätetega pakutavaga samaväärset või tõhusamat kaitset. Seetõttu tuleks direktiiv 71/304/EMÜ kuulutada kehtetuks, et lihtsustada ühenduse õigustikku, kahjustamata seejuures ettevõtjate õigusi,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA DIREKTIIVI:

Artikkel 1

Direktiiv 71/304/EMÜ tunnistatakse kehtetuks.

Artikkel 2

Ülevõtmine

Liikmesriigid jõustavad käesoleva direktiivi täitmiseks vajalikud õigus- ja haldusnormid hiljemalt […]. Nad edastavad kõnealuste normide teksti ning kõnealuste normide ja käesoleva direktiivi vahelise vastavustabeli viivitamata komisjonile.

Kui liikmesriigid need normid vastu võtavad, lisavad nad nendesse normidesse või nende normide ametliku avaldamise korral nende juurde viide käesolevale direktiivile. Viitamise viisi näevad ette liikmesriigid.

Artikkel 3

Käesolev direktiiv jõustub *Euroopa Liidu Teatajas* avaldamise päeval.

Artikkel 4

Käesolev direktiiv on adresseeritud liikmesriikidele.

Brüssel, […]

Euroopa Parlamendi nimel	*Nõukogu nimel*
president	*eesistuja*
[…]	*[…]*

[18] EKL, lk I-4221.
[19] EÜT L 185, 16.8.1971, lk 1.